

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

રાજ્ય (સ્પે હૈદરાબાદ)

વી.

એર કોમોડોર કૈલાશ ચંદ

ડિસેમ્બર ૨૧, ૧૯૭૯

એસ. મુર્તઝા ફઝલ અલી, પી. એસ. કૈલાસમ અને એ. ડી. કોશલ, જસ્ટિસ

ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ (૧૯૪૭ નો ૧૧), કલમ ૫(૨)–હવાઈ દળના અધિકારી સેવામાંથી નિવૃત્ત–પુનઃનિયુક્ત – નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વમાં ટ્રાન્સફર કરાયેલી સેવાઓ અધિનિયમ–અધિકારી હેઠળ અધિકારીની કાર્યવાહી જો જાહેર પુર્વમંજુરી જરૂરી હોય તો સેવક–સંસ્કાર.

પ્રતિવાદી ભારતીય વાયુસેનાના સભ્ય છે, ૧૫ જૂન, ૧૯૬૫ના રોજ સેવામાંથી નિવૃત્ત થયા હતા, પરંતુ તેમની પુનઃનિયુક્તિ કરવામાં આવી હતી. ૧૬ જૂન, ૧૯૬૫થી અમલમાં આવતા બે વર્ષનો સમયગાળો.૫૨ ૭ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૬ના રોજ પ્રતિવાદીની બદલી કરવામાં આવી હતી ૧૬ જૂન, ૧૯૬૫ થી ૧૬ જૂન, ૧૯૬૫ સુધી નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વ ૧૫ જૂન, ૧૯૭૦ એટલે કે પાંચ વર્ષના સમયગાળા માટે. ૧૩ માર્ચના રોજ ૧૯૬૮ પ્રતિવાદીને આપવામાં

આવેલી પુનઃનિયુક્તિ બંધ થઈ ગઈ અને તેની ૧ એપ્રિલ, ૧૯૬૮થી સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદી સામે તહોમતનામું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું નિવારણ અધિનિયમની કલમ ૫ (૨) હેઠળ આચરવામાં આવેલા ગુનાઓ ૨૯ માર્ચ, ૧૯૬૫ના સમયગાળા દરમિયાન ભ્રષ્ટાચાર અધિનિયમ, ૧૯૪૭ ૧૬ માર્ચ, ૧૯૬૭.પ્રતિવાદીએ અરજી દાખલ કરી તેમની સામેની કાર્યવાહી રદ કરવા માટે વિશેષ ન્યાયાધીશ એવો આધાર કે જેની ન્યાયાધીશ કોઈ નોંધ ન લઈ શક્યા કોઈ માન્ય મંજૂરીની ગેરહાજરીમાં ગુનાઓ પ્રતિવાદીની નિમણૂક સત્તા.અરજી હતી આ આધાર પર નકારી કાઢવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદી તરીકે એક ન હતો તે સમયે હવાઈ દળમાં કમિશ્નર અધિકારી જ્યારે સંજ્ઞાન લેવામાં આવ્યું હતું, રાષ્ટ્રપતિની કોઈ મંજૂરી નહોતી જરૂરી છે.

પ્રતિવાદીએ પુનરાવર્તનમાં વડી અદાલતનો દરવાજો ખખડાવ્યો, જે કાર્યવાહીને રદ કરી, એમ કહીને કે પ્રતિવાદી તરીકે અર્થમાં જાહેર સેવક બનવાનું ચાલુ રાખ્યું ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૨૧, કારણ કે તે ત્યાં જ રહ્યો હતો એર ફોર્સ રિઝર્વના સભ્ય, પહેલાં મંજૂરી જરૂરી હતી પ્રતિવાદી સામે કાર્યવાહી કરવી.

આ અદાલતમાં કરવામાં આવેલી અપીલમાં, તે વતી દલીલ કરવામાં આવી હતી અપીલકર્તાનું:(૧) કે પ્રતિવાદી નિવૃત્ત થયો હતો ભારતીય હવાઈ દળમાંથી અને તેમની નોકરી સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી ૧ એપ્રિલ, ૧૯૬૮થી તેમણે જાહેર કાર્યકર બનવાનું બંધ કરી દીધું હતું. નોકર અને તેથી કોઈ મંજૂરીની જરૂર નહોતી, અને (૨) નિયમિત એરની જોગવાઈઓ હેઠળ તે પુનઃનિયોજન ફોર્સ રિઝર્વ એક્ટમાં રોજગાર નહીં મળે સેવાનું નિયમિત

બળ અને તેથી તેમ છતાં પ્રતિવાદીને ફરીથી નિયુક્ત કરવામાં આવ્યો હોઈ શકે છે જે તેને કહી શકાતો નથી જાહેર સેવકનો દરજ્જો ધરાવે છે.

અપીલને નકારી કાઢીને,

ઠરાવ્યું: ૧. ફરિયાદી પક્ષે તે સમયે સાબિત કરવું પડશે કે જ્યારે ગુનાની નોંધ લેવામાં આવી ત્યારે પ્રતિવાદી જાહેર સેવક બનવાનું બંધ કરી દીધું.[૭૦૦ C]

તાત્કાલિક કેસમાં વિશેષ ન્યાયાધીશે સંજ્ઞાન લીધું હતું ૧૯ જૂનના રોજ. ૧૯૬૯ એવા સમયે જ્યારે પ્રતિવાદીએ ચાલુ રાખ્યું હતું એક જાહેર સેવક હતા કે જેને ફરીથી રોજગારી આપવામાં આવી છે અને તેમ છતાં તેની ૧ એપ્રિલ, ૧૯૬૮ ના રોજ જ સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી. ૬૯૮ સહાયક હવાઈ દળના સભ્ય તરીકે ચાલુ રાખ્યું ૧૫ જુલાઈ, ૧૯૭૦ ના રોજ, તે જાણ્યા પછીનો લાંબો સમય છે ગુનો નોંધાયો હતો.[૭૦૦ ડી]

એસ. એ. વેંકટરમણ વિ. રાજ્ય [૧૯૫૮] એસ. સી. આર. ૧૦૩૭; પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય વગેરે વિ. મનમલ ભૂટોરિયા અને અન્ય વગેરે. [૧૯૭૭] ૩ એસ. સી. આર. ૭૫૮ નો ઉલ્લેખ કર્યો છે.

૨(i) સહાયક હવાઈ દળ અધિનિયમની જોગવાઈઓ પગારની પ્રકૃતિ સ્પષ્ટપણે સમાવતી નથી કે જે પ્રતિવાદી પ્રાપ્ત કરી શકે છે પરંતુ સામાન્ય સમયગાળો અને સેટિંગ આ કાયદો

સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે સહાયક દળનો સભ્ય છે ભારતના કાર્યકારી સભ્ય તરીકે જેટલા જાહેર સેવક એર ફોર્સ.[૭૦૩ જી]

(ii) પ્રતિવાદીને સ્થાનાંતરિત કર્યા પછી પણ સહાયક હવાઈ દળ તેમણે જાહેર નાગરિક તરીકે પોતાનું પાત્ર જાળવી રાખ્યું હતું. નોકર કારણ કે તેને તાલીમ લેવાની જરૂર હતી અને જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે સેવા માટે બોલાવવામાં આવે.[૭૦૩ એફ]

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન:૧૯૭૩ની ફોજદારી અપીલ નંબર ૨૫૯.

ક્રિમિનલ રિવિઝન કેસ નંબર ૭૨/૭૩ માં આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટના ૨૭-૪-૧૯૭૩ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે આર. બી. દાતાર, એમ. એન. શ્રોફ અને આર. એન. સયથે.

પ્રતિવાદી માટે પી. ગોવિંદન નાયર અને એ. સુબ્બા રાવ.

અદાલતનો ચુકાદો માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી ફઝલ અલી દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો, પ્રમાણપત્ર દ્વારા અપીલ આંધ્ર પ્રદેશ વડી અદાલતના ૨૭ મી એપ્રિલ ૧૯૭૩ ના ચુકાદા સામે નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે, જેમાં પુનરાવર્તન અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવી છે અને એસ હેઠળ કરવામાં આવેલા ગુનાઓ માટે પ્રતિવાદી સામે લેવામાં આવેલી કાર્યવાહીને કલમ ૫(૨) ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ હેઠળ રદ કરવામાં આવી છે

અમે આ કેસમાં જે ઢ્રષ્ટિકોણ અપનાવીએ છીએ, તેમાં હકીકતો વિગતવાર આપવાની જરૂર નથી. એવું લાગે છે કે પ્રતિવાદી ભારતીય વાયુસેનાનો સભ્ય હતો જેણે ૭ નવેમ્બર, ૧૯૪૧ના રોજ સેવામાં પ્રવેશ કર્યો હતો.તેઓ ૧૫મી જૂન ૧૯૬૫ના રોજ સેવામાંથી નિવૃત્ત થયા હતા પરંતુ ૧૬મી જૂન ૧૯૬૫થી બે વર્ષના સમયગાળા માટે તેમને ફરીથી નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.ઓ.૭સપ્ટેમ્બર ૧૯૬૬માં, પ્રતિવાદીને ૧૬મી જુલાઈ ૧૯૬૫થી ૧૫મી જૂન ૧૯૭૦ એટલે કે પાંચ વર્ષના સમયગાળા માટે નિયમિત હવાઈ દળ રિઝર્વમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યો હતો. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, પ્રતિવાદીને આરક્ષિત અને સહાયક હવાઈ દળ અધિનિયમ ૧૯૫૨ (ત્યારબાદ તેને 'અધિનિયમ' તરીકે ઓળખવામાં આવશે) ની જોગવાઈઓ અને તે હેઠળના નિયમો હેઠળ સહાયક રિઝર્વ એર ફોર્સમાં ટ્રાન્સફર કરવામાં આવ્યો હતો.૧૩મી માર્ચ, ૧૯૬૮ના રોજ પ્રતિવાદીને આપવામાં આવેલી પુનઃનિયુક્તિ બંધ થઈ ગઈ અને ૧લી એપ્રિલ, ૧૯૬૮થી તેમની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી. એસ હેઠળ ગુનાઓ કરવા બદલ પ્રતિવાદી સામે કલમ ૫(૨) ૨૭મી માર્ચ, ૧૯૬૫થી ૧૬મી માર્ચ, ૧૯૬૭ના સમયગાળા દરમિયાન ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ હેઠળ તહોમતનામું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

પ્રતિવાદીએ હૈદરાબાદના વિશેષ ન્યાયાધીશ સમક્ષ આ આધાર પર તેમની સામેની કાર્યવાહી રદ કરવા માટે અરજી દાખલ કરી હતી કે ન્યાયાધીશ પ્રતિવાદીની નિમણૂક અધિકારીની કોઈ માન્ય મંજૂરીની ગેરહાજરીમાં ગુનાઓની કોઈ નોંધ લઈ શકતા નથી. જોકે, વિશેષ ન્યાયાધીશે ૨૦ ઓક્ટોબર, ૧૯૭૨ના રોજ આ અરજીને આ આધાર પર નકારી કાઢી હતી કે જ્યારે સંજ્ઞાન લેવામાં આવ્યું હતું ત્યારે પ્રતિવાદી હવાઈ દળમાં કમિશ્નર અધિકારી ન હોવાથી રાષ્ટ્રપતિની મંજૂરીની જરૂર નહોતી.ત્યારબાદ, પ્રતિવાદીએ પુનરાવર્તનમાં ઉચ્ચ અદાલતનો દરવાજો

ખખડાવ્યો હતો અને ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ સફળ થયો હતો, જેણે એવું માન્યું હતું કે પ્રતિવાદી એસ ના અર્થમાં જાહેર સેવક તરીકે ચાલુ રહ્યો હતો. કલમ ૨૧ ભારતીય દંડ સંહિતાના અનુસાર, કારણ કે તે એર ફોર્સ રિઝર્વનો સભ્ય રહ્યો હતો, પ્રતિવાદી સામે કાર્યવાહી કરતા પહેલા મંજૂરી આવશ્યક હતી. ઉચ્ચ અદાલતે તે મુજબ પુનરીક્ષણ અરજી સ્વીકારી હતી અને પ્રતિવાદી સામેની કાર્યવાહીને રદ કરી હતી પરંતુ અપીલકર્તાને આ અદાલતમાં અપીલ કરવાની મંજૂરી માટે પ્રમાણપત્ર આપ્યું હતું. તેથી અમારી સમક્ષ આ અપીલ છે.

અમારી સમક્ષ એકમાત્ર મુદ્દો એ હતો કે શું પ્રતિવાદી ભારતીય વાયુસેનાની સક્રિય સેવામાંથી નિવૃત્ત થયા પછી પણ જાહેર સેવક તરીકે ચાલુ રહ્યા, ભલે તેમની નિયમિત વાયુસેનાના રિઝર્વમાં બદલી કરવામાં આવી હોય. યુનિયનના વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે પ્રતિવાદી ભારતીય હવાઈ દળમાં થી નિવૃત્ત થયો હતો અને તેની પુનઃનિયુક્તિ ૧ એપ્રિલ, ૧૯૬૮ થી સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી, તેથી તે જાહેર સેવક બનવાનું બંધ કરી દીધું હતું અને તેથી, કોઈ મંજૂરીની જરૂર નહોતી. અમે પક્ષકારોના વકીલને સાંભળ્યા છે અને વડી અદાલત અને વિશેષ ન્યાયાધીશના ચુકાદાનો પણ અભ્યાસ કર્યો છે. ઉપર જણાવેલી હકીકતો વિવાદિત નથી અને આ કેસમાં બે પ્રશ્નો નક્કી કરવા માટે આવે છે.

પ્રથમ સ્થાને, તે નક્કી કરવું પડશે કે પ્રતિવાદી ૨૭-૩-૬૫ થી ૧૬-૩-૬૭ સમયગાળા દરમિયાન જાહેર સેવક હતા કે નહીં. બીજું, કયા સમયે મંજૂરી જરૂરી હતી, એટલે કે., તે સમય જ્યારે ગુનાઓ ખરેખર આચરવામાં આવ્યા હતા અથવા જ્યારે અદાલતે ઉપરોક્ત ગુનાઓની નોંધ લીધી હતી. આપણે પહેલા બીજો મુદ્દો લઈશું. એસ. એ. વેંકટરમણ વિરુદ્ધ રાજ્યના

કેસમાં આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે એક સમાન પ્રશ્ન આવ્યો હતો, જેમાં કોર્ટે ઇમામ જે. ઢ્રારા બોલતા નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું.

અમારા મતે, અધિનિયમની (Act) કલમ ૬ માં વપરાયેલા શબ્દોના સામાન્ય અર્થને અસર આપતાં, આ નિષ્કર્ષ અનિવાર્ય છે કે જે સમયે અદાલતને સંજ્ઞાન લેવા (to take cognizance) માટે કહેવામાં આવે, તે સમયે માત્ર ગુનો સરકારી કર્મચારી (public servant) ઢ્રારા આચરવામાં આવ્યો હોવો જોઈએ એટલું જ નહીં, પરંતુ તે આરોપી વ્યક્તિ કલમ ૬ ની જોગવાઈઓ લાગુ પડી શકે તે પહેલાં પણ સક્ષમ સત્તાધિકારી (competent authority) ઢ્રારા તેના હોદ્દા પરથી દૂર કરી શકાય તેવો સરકારી કર્મચારી હોવો આવશ્યક છે."

"આ કેસનું અનુસરણ આ અદાલતના તાજેતરના નિર્ણયમાં પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય વગેરે વિરુદ્ધ મનમલ ભૂટોરિયા અને અન્ય વગેરે (૧) ના કેસમાં કરવામાં આવ્યું હતું, જ્યાં અગાઉના નિર્ણયનું અનુસરણ કરવામાં આવ્યું હતું. ઉપર નિર્દેશિત આ અદાલતના નિર્ણયોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ બાબત હવે *res integra* રહી નથી પરંતુ આ અદાલતના નિર્ણયો ઢ્રારા નિષ્કર્ષિત છે. તેથી, તે નિષ્કર્ષિત થાય છે કે ફરિયાદ પક્ષે સાબિત કરવું આવશ્યક છે કે જ્યારે ગુનાનું સંજ્ઞાન લેવામાં આવ્યું (cognizance of the offence was taken) ત્યારે પ્રતિવાદી સરકારી કર્મચારી રહેવા પામ્યો ન હતો. પ્રસ્તુત કેસમાં, વિશેષ ન્યાયાધીશે ૧૯ જૂન, ૧૯૬૯ ના રોજ સંજ્ઞાન લીધું હોવાનું જણાય છે, તેવા સમયે જ્યારે પ્રતિવાદી પુનઃરોજગાર (reemployed) મેળવીને સરકારી કર્મચારી તરીકે ચાલુ રહ્યો હતો, અને જેમ ઉપર નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે તેમ તેની સેવાઓ ફક્ત ૧-૪-૧૯૬૮ ના રોજ સમાપ્ત

કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તે ૧૫-૬-૭૦ સુધી એટલે કે ગુનાનું જ્ઞાન લેવાયાના લાંબા સમય પછી પણ ઓફિસલરી એર ફોર્સનો સભ્ય તરીકે ચાલુ રહ્યો હતો."

"જોકે, યુનિયન વતી માનનીય વકીલે એવી રજૂઆત કરી કે નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વ અધિનિયમ (Regular Air Force Reserve Act) ની જોગવાઈઓ હેઠળ પુનઃરોજગાર નિયમિત દળ (Regular Force) માં રોજગાર સમાન ગણાશે નહીં અને તેથી, ભલે પ્રતિવાદીને પુનઃરોજગાર મળ્યું હોય, તેમ છતાં તે સરકારી કર્મચારીનો દરજ્જો (status) ધરાવતો હોવાનું કહી શકાય નહીં. આ સંબંધમાં, તેના નિવૃત્તિ પછી પ્રતિવાદી દ્વારા ધરાવવામાં આવેલી રોજગારની પ્રકૃતિ દર્શાવવા માટે કેટલાક નિયમો અમારી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. આ બાબત વિવાદિત નથી કે પુનઃરોજગાર પછી પણ, પ્રતિવાદીને એર ફોર્સ ઓફિસલરી રિઝર્વમાં હસ્તાંતરિત (transferred) કરવામાં આવ્યો હતો અને તે ઓફિસલરી એર ફોર્સ રિઝર્વનો સભ્ય તરીકે ચાલુ રહ્યો હતો. અધિનિયમની સુસંગત કલમો નીચે મુજબ ઉદ્ઘૃત કરવામાં આવે છે:"

નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વ અધિનિયમની સુસંગત કલમો (Relevant Sections of the Regular Air Force Reserve Act)

"૪. નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વની રચના – કેન્દ્રીય સરકાર આ પ્રકરણમાં નીચે દર્શાવેલ રીતે એક એર ફોર્સ રિઝર્વ ઊભું કરી શકે છે અને જાળવી શકે છે, જેને નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વ તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવશે અને તેમાં ફક્ત કલમ ૫ હેઠળ હસ્તાંતરિત અથવા નિયુક્ત કરાયેલ વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થશે."

"૫. નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વમાં ભરતી – (૧) સક્ષમ સત્તાધિકારી સામાન્ય અથવા વિશેષ આદેશ દ્વારા નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વમાં હસ્તાંતરિત કરી શકે છે:" "(એ) એર ફોર્સનો કોઈપણ અધિકારી અથવા એરમેન જે તેની સેવાની શરતો અને નિયમો હેઠળ, જો અને જ્યારે કોઈ એર ફોર્સ રિઝર્વની રચના થાય, ત્યારે તેમાં સેવા આપવા માટે જવાબદાર હોય;" "(બી) એર ફોર્સનો કોઈપણ અધિકારી અથવા એરમેન જેનું એર ફોર્સમાંનું કમિશન અથવા જોડાણ (engagement) આ અધિનિયમની શરૂઆત પહેલાં સમાપ્ત કરવામાં આવ્યું હોય અને જે તેના કમિશન અથવા જોડાણની શરતો હેઠળ, જો અને જ્યારે કોઈ એર ફોર્સ રિઝર્વની રચના થાય, ત્યારે તેમાં સેવા આપવા માટે જવાબદાર હતો;" "(સી) કોઈપણ અધિકારી અથવા એરમેન જેણે એર ફોર્સમાં સેવા આપી હોય અને તેમાંથી નિવૃત્ત થયો હોય;" "અને આ રીતે હસ્તાંતરિત કરાયેલ કોઈપણ અધિકારી અથવા એરમેનને ઉક્ત રિઝર્વનો સભ્ય માનવામાં આવશે."

"(૨) સક્ષમ સત્તાધિકારી, આવી પરિસ્થિતિઓમાં અને નિર્ધારિત કરી શકાય તેવી શરતોને આધીન, વિશેષ આદેશ દ્વારા, આ અધિનિયમ હેઠળ ઊભા કરાયેલ અને જાળવવામાં આવેલા એર ડિક્રેન્સ રિઝર્વ અથવા ઓફિસલરી એર ફોર્સના કોઈપણ સભ્યને નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વમાં નિયુક્ત કરી શકે છે, અને જ્યારે આવા કોઈપણ સભ્યને આ રીતે નિયુક્ત કરવામાં આવે, ત્યારે તે યથાપ્રસંગ, એર ડિક્રેન્સ રિઝર્વ અથવા ઓફિસલરી એર ફોર્સનો સભ્ય રહેવા પામશે નહીં, અને આવી નિયુક્તિની તારીખથી તે નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વનો સભ્ય માનવામાં આવશે."

(૩) ...

૬. નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વમાં વ્યક્તિઓના વર્ગો – નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વના સભ્યોને નીચેના વર્ગોમાં વિભાજિત કરવામાં આવશે, એટલે કે:

(એ) જનરલ ડ્યુટીઝ અધિકારીઓ, અને

(બી) ગ્રાઉન્ડ ડ્યુટીઝ અધિકારીઓ, અને

(સી) એરમેન,

અને દરેક અધિકારી તેવા હસ્તાંતરણ અથવા નિયુક્તિ પહેલાં, યથાપ્રસંગ, એર ફોર્સ અથવા એર ડિફેન્સ રિઝર્વ અથવા ઓફિસલરી એર ફોર્સમાં તેણે છેલ્લે જે રેન્ક ધારણ કર્યો હોય તે જ રેન્ક રિઝર્વમાં હસ્તાંતરણ અથવા નિયુક્તિ પર ધારણ કરવા માટે હકદાર રહેશે.

૭. સેવાનો સમયગાળો – (૧) નિયમિત એર ફોર્સ રિઝર્વનો દરેક સભ્ય રિઝર્વમાં સેવા આપવા માટે જવાબદાર રહેશે: (એ) જો તેને કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ રિઝર્વમાં હસ્તાંતરિત કરવામાં આવ્યો હોય, તો તેની રિઝર્વ જવાબદારીના સમયગાળા માટે; અને (બી) જો તેને કલમ ૫ ની પેટા-કલમ (૨) હેઠળ રિઝર્વમાં નિયુક્ત કરવામાં આવ્યો હોય, તો યથાપ્રસંગ, એર ડિફેન્સ રિઝર્વ અથવા ઓફિસલરી એર ફોર્સમાં સેવા આપવા માટે તે જે સમયગાળા માટે જવાબદાર હતો તેના બાકીના સમયગાળા માટે:"

સક્ષમ સત્તાધિકારી આવા કોઈપણ સભ્યને કુલ પાંચ વર્ષથી વધુ ન હોય તેવા વધુ સમયગાળા અથવા સમયગાળાઓ માટે રિઝર્વમાં સેવા આપવા માટે જરૂરી જણાય તો તે માંગી શકે છે.

XXXXXXXXXXXXX

૯. એર ડિક્લેન્સ રિઝર્વની રચના – કેન્દ્રીય સરકાર આ પ્રકરણમાં નીચે દર્શાવેલ રીતે એક એર ફોર્સ રિઝર્વ ઊભું કરી શકે છે અને જાળવી શકે છે, જેને એર ડિક્લેન્સ રિઝર્વ તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવશે અને તેમાં કલમ ૧૬ ની જોગવાઈઓ હેઠળ તેમાં નોંધાયેલા માનવામાં આવતા વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થશે.

૧૦. એર ડિક્લેન્સ રિઝર્વમાં વ્યક્તિઓના વર્ગો – એર ડિક્લેન્સ રિઝર્વના સભ્યોને નીચેના વર્ગોમાં વિભાજિત કરવામાં આવશે, એટલે કે: (એ) જનરલ ડ્યુટીઝ અધિકારીઓ; (બી) ગ્રાઉન્ડ ડ્યુટીઝ અધિકારીઓ; અને (સી) એરમેન.

XXXXXXXXXXXX

"૧૨. તપાસ માટે બોલાવવાની જવાબદારી – દરેક વ્યક્તિ જેને કલમ ૧૧ ની જોગવાઈઓ લાગુ પડે છે, તે કલમ ૧૩ હેઠળ તપાસ માટે બોલાવવા માટે જવાબદાર રહેશે – (એ) જો તે કલમ ૧૧ ની પેટા-કલમ (૧) ના ખંડ (એ) થી (એફ) માં નિર્દિષ્ટ કોઈપણ વર્ગનો હોય, તો જ્યાં સુધી તે તેનો સાડત્રીસમો વર્ષ પૂર્ણ ન કરે, ત્યાં સુધી, અને (બી) જો તે ઉક્ત પેટા-કલમના ખંડ (જી) અને (એચ) માં નિર્દિષ્ટ કોઈપણ વર્ગનો હોય, તો જ્યાં સુધી તે તેનું પચાસમું વર્ષ પૂર્ણ ન કરે, ત્યાં સુધી.

XXXXXXXXXXXX

૧૮. ઓફિસલરી એર ફોર્સની રચના – (૧) કેન્દ્રીય સરકાર આ પ્રકરણમાં નીચે દર્શાવેલ રીતે એક એર ફોર્સ ઊભું કરી શકે છે અને જાળવી શકે છે, જેને ઓફિસલરી એર ફોર્સ તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવશે." "(૨) કેન્દ્રીય સરકાર ઓફિસલરી એર ફોર્સની જેટલી ટુકડીઓ અને એકમો યોગ્ય માને તેટલી સંખ્યામાં તેની રચના કરી શકે છે અને કોઈપણ ટુકડી અથવા એકમને વિસર્જન અથવા પુનર્ગઠિત કરી શકે છે.

૧૯. ઔકિઝલરી એર ફોર્સમાં વ્યકિતઓના વર્ગો – ઔકિઝલરી એર ફોર્સના સભ્યોને નીચેના વર્ગોમાં વિભાજિત કરવામાં આવશે, એટલે કે: (એ) જનરલ ડ્યુટીઝ અધિકારીઓ; (બી) ગ્રાઉન્ડ ડ્યુટીઝ અધિકારીઓ; અને (સી) એરમેન.

૨૦. ઔકિઝલરી એર ફોર્સના અધિકારીઓ – રાષ્ટ્રપતિ જેને યોગ્ય માને તેવી વ્યકિતને એર ફોર્સના કોઈપણ કમિશ્નર અધિકારીના રેન્કને અનુરૂપ હોદ્દા સાથે ઔકિઝલરી એર ફોર્સમાં અધિકારી તરીકે કમિશન આપી શકે છે.

૨૨. સેવાનો સમયગાળો – દરેક અધિકારી અને દરેક નોંધાયેલ વ્યકિતને, આ અધિનિયમ હેઠળ આ સંબંધમાં બનાવવામાં આવેલા કોઈપણ નિયમોને આધીન, તેની નિયુક્તિ અથવા નોંધણીની તારીખથી પાંચ વર્ષના સમયગાળા માટે ઔકિઝલરી એર ફોર્સમાં સેવા આપવાની જરૂર પડશે, પરંતુ તે તેની સેવાનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યા પછી, દરેક પાંચ વર્ષથી વધુ ન હોય તેવા વધુ સમયગાળાઓ માટે તેમાં સ્વૈચ્છિક રીતે સેવા આપવા માટે તૈયાર થઈ શકે છે.

૨૩. સેવાની સમાપ્તિ – ઔકિઝલરી એર ફોર્સમાં કોઈપણ અધિકારી અથવા નોંધાયેલ વ્યકિતની સેવા, તેના સેવાનો સમયગાળો પૂર્ણ થાય તે પહેલાં, નિર્ધારિત કરી શકાય તેવી સત્તાધિકારી દ્વારા અને નિર્ધારિત કરી શકાય તેવી શરતો હેઠળ કોઈપણ સમયે સમાપ્ત કરી શકાય છે.

આ કલમોની જોગવાઈઓની સમીક્ષા સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે એકવાર પ્રતિવાદીને ઔકિઝલરી એર ફોર્સમાં હસ્તાંતરિત કરવામાં આવ્યો, તે પછી તેણે સરકારી કર્મચારી તરીકેનો તેનો દરજ્જો જાળવી રાખ્યો, કારણ કે તેને તાલીમમાંથી પસાર થવું અને જ્યારે પણ જરૂર પડે ત્યારે સેવા માટે બોલાવવામાં આવવું જરૂરી હતું. એ સાચું છે કે આ જોગવાઈઓમાં પ્રતિવાદીને મળી શકે

તેવા મહેનતાણાની પ્રકૃતિ સ્પષ્ટપણે સમાવિષ્ટ નથી, પરંતુ અધિનિયમનો સામાન્ય સાર અને માળખું સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે ઓકિઝલરી ફોર્સનો સભ્ય ભારતીય હવાઈ દળના કાર્યકારી સભ્ય જેટલો જ સરકારી કર્મચારી છે. આ એવો જ દૃષ્ટિકોણ છે જે વડી અદાલતે અપનાવ્યો હોવાનું જણાય છે અને અમે તેની સાથે સંપૂર્ણપણે સહમત છીએ.

આ કેસમાં એ બાબત વિવાદિત નથી કે પ્રતિવાદી પર કાર્યવાહી શરૂ કરતાં પહેલાં નિયુક્તિ સત્તાધિકારીની કોઈ મંજૂરી લેવામાં આવી ન હતી. તેથી, આ કારણોસર, અમે વડી અદાલતના ચુકાદામાં કાયદાની કોઈ ભૂલ જોતા નથી અને અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને તદનુસાર બરતરફ કરવામાં આવે છે.

એન. વી. કે.

અપીલ બરતરફ.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.